Pitäjä pitäjältä

HIITOLA

Hiitola — 8.000 asukkaan ja 40 kylän vauras ja kaunis kunta

Tämä Karjala-lehden Hiitolan liite palauttaa mieliimme luovutetulle alueelle jääneen kauniin ja vauraan Hiitolan pitäjän. Liiteaineistomme on koostunut pääasiassa hiitolaisten lähettämistä kirjoituksista ja kuvista. Niiden aihepiiriä ei ole sanottavasti ennakolta valittu. Ne ulottuvat kuntamme, aatteellisten ja taloudellisten yhteisöjemme ja erinäisien yrittäjäalojen piiriin vanhassa kotipitäjässämme, niin rauhan kuin sodankin ajoilta. On tahdottu muistella myös eräitä edesmenneitä kunnan merkkihenkilöitä ja tuoda esille uuden koulutetun hiitolaispolven kasvatteja. Suurin osa kirjoittajistamme muistelee rauhanteossa menettämäämme Hiitolaa, sen rikasta luontoa ja siellä suoritettua monitahoista työtä. Kirjoittajiltamme vastaanotettu pakinasaalis todistaa lujaa kiintymystä vanhan kotipitäjän muistoihin.

Tässä yhteydessä ei ole ollut syytä pitäjämme tarkempaan historiakuvaukseen, sillä v. 1958 painettu Kurkijoen Kihlakunnan Historia ja kenraalimajuri Väinö Vainion kirjoittama Hiitolan Historia — samana kirjana — on levinnyt jo yli kahdentuhannen kappaleen määräisenä ja tätä historiateosta on edelleenkin saatavana pitäjäsäättöltämme Porissa. Lisäksi fil.tohtori Iivar Kemppinen kokoaa ja kirjoittaa parhaillaan Hiisi-Säätiön kustantamana Hiitolan pitäjä- ja kyläkuvausta, joka tulee sopivalla tavalla täydentämään em. Hiitolan historiaamme.

— — —

Hiitola sijaitsi Laatokan länsirannikon keskiosassa — Kurkijoen ja Kaukolan välissä —, joten sitä voidaan pitää luovutetun alueen Keski-Karjalaan kuuluvana. Hiitola oli voimakas ja edustava maatalouspitäjä. Se oli viljan ja karjataloustuotteiden ylituotantopitäjä ja ulosmyyjä. Hiitola oli myös huomattava hevoskasvatuspitäjä, ollen vanhastaan tunnettu hyvästä hevoskannastaan. Pitäjässä oli lukuisia suurehkoja kartanotiloja, joista monet olivat peräisin lahjoitusmaa-ajoilta. Hiitola oli myös ulospäin laajemmallekin tunnettu kuuluisasta Pösöstään ja viimeisinä Hiitola-ajan kymmenlukuina suuriksi paisuneista toukokuunmarkkinoistaan.

Jatkuu 2 siv.

HIITOLA-STANDAARI

Hiitola-standaarin on suunnitellut taiteilija Tauno Häkli. Standaarin kolmijakoinen musta alaosa siinä riippuvine punasäienuppineen kuvastaa lähinnä Karjalan yleistä historiataustaa. Sen ja haaleanpunaisen ylöosan välissä oleva laineikas sinikaista pelkistää Hiitolan sijaintia Laatokan rantapitäjänä ja standaarin yläosan vino sinikaista taas Hiitolan pitäjän halki virtaavaa Kokkolan (Hiitolan) jokea. Yläosan musta kuvio symbolisoi Hiitolassa olleita jyrkkäseinämäisiä vuoria — esim. Linnavuorta — ja keskiosan korukuvio tuo esille Hiitolasta löydetyn kivikauden aikaisen pronssisen ketjunkannattimen, joka on säilytettynä Kansallismuseossa.

— — —

Standaarin valmistajana toimii Taitopaino, Tampere, ja kustantajana hiitolaisten omistama Hiisi-Säätiö, jolta standaaria voidaan tilata. Sitä on viime vuosina pidetty myytävänä myös Hiitola-kesäjuhlien juhlapaikalla Porissa.